

Flash Art

no. 35

Volume VII - 2015
April - June
CZK 150,- € 5,50

THE WORLD'S LEADING ART MAGAZINE Czech & Slovak Edition

JARO VARGA

PAVLA SCERANKOVÁ / *Simon Denny* / Jiří DAVID /
Hans Ulrich Obrist / ADAM BUDAK / *Danuvius 1968* / JAROSLAV KYŠA

SLEEPLESS. David Možný

Galerie U Dobrého pastýře,
Turistické informační centrum
města Brna / Brno

Poslední projekt Davida Možného *Sleepless* (17. 12. 2014 – 3. 2. 2015, kurátorka Marika Kupková) nepřímo navazuje na jeho práce v 3D, kterým se věnuje od roku 2008. Rovněž v něm rozvíjí prezentaci svých audiovizuálních projektů v různých instalačních kontextech. Oproti jeho staršímu videu *Rahova* (2008) zde však není animována monumentální architektura rozlehlého a zchátralého sídliště Rahova na okraji centra Bukurešti, kde jednotlivé panely levitují a formují se v posttotalitní urbánní krajinu. Vizuální estetika *Sleepless* má blíže k autovizuálnímu videu *Virtual Soul Vaste* (2004), které vzniklo jako videoklip pro skupinu Naše věc, v němž využívá fotografie architektury a bydlení, tentokrát z (rumunských) časopisů ze 70. let. Sugestivnost pohyblivých obrazů je zde specificky posílena tím, že se nacházíme v kulisách domácí bytové kultury.

Trojkanálové video a instalace *Sleepless* vychází z fenoménu typicky českého bytového kutilství 70. a 80. let. Namísto poetiky neumeletství, retra, nostalgie či ostalgie účinkuje Možného projekt nečekaně, nepředvídatelně, čímž dovádí diváka k „hraničním stavům“. Fobii či atmosféru hororu vzbuzuje nepředpokládané chování důvěrně známých emblémů doby v podobě interiérových dekorů nebo tvarový detailů typizovaného nábytku. „Věci zde nejsou tím, čím se zdají být“, chtělo by se parafrázovat slova ze seriálu *Městečko Twin Peaks* Davida Lynche.

Autor k rozehrání žánrové situace využívá nejen digitální manipulace obrazu, ale také v současnosti tolik rozšířenou prostorovou ready made instalaci i výrazné architektonické zásahy do prostoru galerie. Interiér takto vzniklého bytu, který se jakoby „zbláznil“, jeví však pramalé známky života, odpovídá prázdnotě automatického/automatizovaného pohledu, který bezmyšlenkovitě upíráme na subtilní motivy. Instalace tak ve svém celku sugeruje i nedostatek našeho vnímání, nad nímž nemáme kontrolu. Podivné, podvrtné a nerozpoznatelné narušuje naše normální vnímání světa.

PAVLINA MIČOVÁ

Mark Ther

Galerie Off/Format / Brno

V nezávislé galerii Off/Format, jejímž deklarovaným cílem je „vyplnit mezery v kulturní mapě (nejen) Brna“, vystavoval Mark Ther video *Enkel* z roku 2013 doplněné ukázkami ze současných kreseb. Že to je spíš přitakáním jeho renomé než „vyplněním mezery“, dokazují i paralelní výstavy v Nau Gallery v Praze a ve Wortnerově domě AJG v Českých Budějovicích. V koncepcích Off/Formatu a AJG byla obdobně zkombinována videoprojekce a kresby ze souboru *Mark Ther feat. Franz Schmelz*; Nau Gallery pak představila výhradně „nefilmového“ Thera: zaměřila se na sitotisky ze zmíněného souboru. Tři souběžné výstavy prezentovaly identickou sérii, což s ohledem na Therovo dlouhodobé vztahování se vůči kinematografii připomíná filmovou distribuci „ve stejném čase na různých místech“. Problematická není tato souběžnost, právě naopak, v rámci dramaturgie Off/Formatu se však o koncepčně promyšlenou prezentaci nejednalo. Nehledejme za tím ignoraci, spíš nečekaný souběh termínů a nejspíš i slabiny v komunikaci, čehož lze jen litovat i s ohledem na to, že právě Brno je plné prázdných míst – mezer po německých obyvatelích.

Therův soubor kreseb cituje práce jeho prastrýce Franze Schmelze, který nuceně odešel ze Sudet do exilu. Rodová spojitost však vylučuje předchozí poznámku o zohlednění lokálního kontextu. Ther se totiž zabývá vlastní příslušností ve vztahu ke konkrétnímu místu, rodu a historii, kterou poněkud mechanicky vyhraňuje vůči mainstreamu. V autentických námětech ze života hledá tabu, jako jsou incestní a násilnické vztahy v rodině a krutost vůči bezmocným: dětem nebo starým a umírajícím. Prostor pro diváckou identifikaci záměrně nenabízí, stejně tak ani jakékoli verifikační indicie. Divák má o to silnější nutkání bezpečně porozumět „alespoň“ formálním složkám (detail, pomalý stih, precizní svícení, mizanscéna), které srovnává s tvůrčími postupy představitelů evropského filmu (Bergman, Haneke nebo von Trier). Ther jako by natáčel „volné“ epizody jediného filmu, který má společný námět i formální zpracování s jeho předchozími videi a který je postupně uváděn v rámci samostatných výstav. Pokud se na jeho filmovou činnost a její „galerijní“ distribuci díváme takto, pak byla programová strategie Off/Formatu práce jen naplněna.

MARIKA KUPKOVÁ

Aký je tvoj cieľ?

Galerie Plato / Ostrava

Výstava v Galerii Multifunkčnej haly GONG s rovnomenným názvom *Výstava je metavýstavou*. V presnom kolobehu postupne odhaľuje najaktuálnejšie výstavné mechanizmy s akcentom na umenie spolupráce, marketingové stratégie a inštitucionálnu kritiku. Expozícia hrá v tomto prípade trojrolo - je výstavou, otvoreným dielom aj výstavným manuálom zároveň. Autorkou konceptu je grafická designérka Linda Dostálková, ktorá na projekte spolupracovala s viacerými autormi. Výstava má samostatný web navrhnutý Tomášem Celiznou (plato-vystava.cz), ktorý je implantovaný do diela *The Revolving Internet* od postinternetového umelca Constanta Dullaarta. Objekt evokujúci giftshop ponúka v šiestich odlišných grafických úpravách na internete voľne prístupný text od Marka Medunu *Přisčiny*. Autor v ňom niekoľkými spôsobmi prezentuje svoj životopis a zhodnocuje tvorbu, pričom mení fakty, prístupy aj hodnotenia. Princíp zmnožovania a zrkadlenia pokračuje v objektoch aj audio inštalácií *Artist's Talk* od Nory Turato, ktorá nás atakuje pojmami súvisiacimi s výstavnou praxou končiac slovami „text in press, text in press, text in press.“ Kontrapunktom výstavy je otvárajúca a zatvárajúca sa *Opona* od Rafanov. Linda Dostálková problematiku vystavovania spracovala aj v samostatnej publikácii *I Was Not Able to Visit the Entire Show* (2014), ktorá je koncipovaná na analogickom princípe, v tomto prípade ako „antiká“ dráma, určená k inscenovaniu v galerijných priestoroch. Hra je napísaná pre dvoch hercov a chór, ktorí v replikách citujú z teoretických textov o umení. V spomínanom diele aj expozícii sa môžeme veľmi jednoducho stratiť ako v labyrinte, aj keď je k dispozícii *Průvodce výstavou* od Nicholasa Riisa, Nory Turato a Jany Plodkovej. Splyvanie hraníc autorstva (klasické popisky nahradili filmové titulky) a tautologický princíp vrstvenia pôsobia príjemne. Je to jeden z najčerstvejších prístupov k forme výstavy, aj keď sa môže zdať na prvý pohľad hermeticky uzavretý len pre erudovaného diváka, prípadne ako chladná designová show.

Nechať sa nakaučovať dielom *Komunitní centrum* od fotografky Daniely Dostálkovej a začať premýšľať nad tým, aký je vlastne môj cieľ, môže každý divák.

ZUZANA JANEČKOVÁ

David Možný

záběr z instalace *Sleepless*,
Galerie U Dobrého pastýře,
Brno 2015,
foto: Míša Dvořáková.

Z instalace výstavy **Marka Thera**,
Galerie Off/Format,
Brno, 2015,
foto: Martina Schneiderová.

Výstava, galerie PLATO.
**Nicholas Riis, Nora Turato,
Jana Plodková**,
Průvodce výstavou, 2015,
jedenkanálové HD video,
6:00 min,
foto: Daniela Dostálková.

